

ХАБЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Саха сириг спортсменнарын IV оонньууларын көрсө

1992 снл. Чурапчы—IV спортивнай ооньуулар тнхулгэлэрэ. Барселонада буолар XXV Олимпийскай ооньуулары корсэ Чурапчыбыт хо-нууттустар аны адыаах хоугуван куэ быһыылар, ат бөбөлөр күөн хэрсүс-тэрэ, күрсэ былдыаһыахтара. Оро-йуоммут юһнэ аан мангнай манньк улахан тнхулгэни бөйөтүгөр ытырда. Күүстэх үлэ, сөүмөр тэрээһин би-һигини күүтэр. Историяда киирэр бу күрэхтэһиниэ хаэ бирини мыйтар спортсменныт ороһуон аатын үрдүк-түк тутуохтаах. Аатырар чурапчыла-ры тэрөөбүт төрүт буордарыгар бүдү-рүтэн барыахтарын атын удуус төһө-дөөх элбэх бэртэрэ баһараллара буо-луйой?

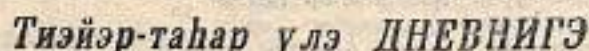
Каймыгны хайдах ситиээбит дэн сонин хас биурдинбитин үүйэ-хаайа тутуухтаах. Туох-ханнык ииннээ, тарилталэр, хааайыстыбалар салайааччыллара кыттаахтаах спортсменнарын калыастарын голору талоон туран үлэлэриттэн көгүлээн эрчиллэр ебордарты кыттаахтаахтар. Спортын тэйн сымдыр республикада ситини-лээхтэи күрэхтэспит дьоммут эрчил-лэхтэрин иаада. Мин санабар, спорт ветераннарын күрэхтэһинилэрингэр олус хаатымакхыт суэда Отан эдэрдэри үчүгэйдик бэлэчинирбэт эрэйиллэр.

Ұянык: багдар спортнай оон

дэлгэрмэлтэй урлагын, хөгжлийн үйлчилгээний төвүүдийг байгуулахад чухал гүйцэтгэлийг гүйцэтгэсэн байна. Энэхүү төслийн хүрээнд "Хөдөлмөрчид" нийгэмлэг нь өөрсдийнхөө үйлдвэр, ажлаа дотоодын зах зээлд оруулж, гадаад зах зээлд гаргахад чухал үүргийг гүйцэтгэсэн байна.

«Чурааччы — бу спорт туюната» дигэн тылаага млынаар. Оройуонмут республикада спорт көрүүгүрээ сайдым-ларыгар сүккүэн үтүөлээх. Дьэ, оонһун бу сахаларга түүрт сылга бириэс үмүтүшлэр Олимпиада тэҥэ улахан түһүлгэ ниннээ ССРС үтүөлээх тренера Д. П. Корнин, 20 сыл устата оройуон спорткомитетын салаайбыт А. К. Софронов, Саха Республикатын үтүөлээх тренердэрэ П. М. Стасов, Н. Н. Попов, С. Н. Жирков, К. С. Постников, И. Е. Захаров, Р. В. Неустроев, М. Е. Захаров, Саха Республикатын үтүөлээх учуутала П. Е. Барахсанов ааттырын ахтан ааһар сирдээх дин саныыбын. Кинилэр үөрөһүт, эрчийбит оболоро оройуонмут аатын аар-саарга аатырдыбыттара. Оёсө да сага кыйаагытырынан үрдэл-дэрингэр бигэттик эрэниэбин.

Д. ЭВЕРСТОВ,
Саха Республикатын спордун
маастара

Оройуоннаады киин ав-
товарк коллектива бь-
һылгы курдук элбэх тэ-
йэр-таһар үлэлэх дьыл
бастагы кварталыгар онго-
һуллубут өгө 74 быры-
һанын совхозтарга онор-
до. Дуосабарынан «Бах-
сы», «Чурапча» уонна
Эрилий Эристини аатын
нан совхозтарга от тэ-
һистигэр үлэлэтэ.

Суолу баттана бу күн-
пөргө Бүлүү Баһаадыйы-
тыттан «Бахем» совхозка
50 тонна от катат. Не-

Христофор Ядрихинский уонтан тахса сым устата үтүө суобастаалтык үлэлээтэ. Үксүн иччат сүрбүнү төлөһүтүүгэ, кэлли үө сым тигэһэни үүтүрдүүгэ үлэллэр.

Кашини Болутурга «Юбилейная» фермада көрү-
бүтүм, Үлэлнин миңстатигер хайдах эрэ атын, манна
үлэлнин дьонтон туох эрэ ураты баар курдукта. Ол
кини мэлдэн хонуйа, ыраастык сымдыарыттан буо-
луу, сүөхүлөр турар миңсталарга киэн-куон уонна
сүрдүк буолар эбит. Тингэхэлэрэ, этэргэ дылым, он-
нуун-дьүүнүнүүн туснааах курдуктар. Дьонгөр, туох
атыннаах буолуохтарай, сүөһү сүөһүттэн. Ол гынан
баран не сүрэдүттэн кыһаллара-муһалларэ атинник
көстөр.

Бу үүнээрээ тигэһэлэрэ төрөөн, үүтү биэринилэрэ садаланаан эрэр. Тигэһанин үүтүрдүү элпээттээх үлэ. Бу ынахха тахсар сүөһүлэр хара маңыйайыттан үчүгэй иллингэ түбэстөөлөрүнэ калар, сылларга үүттээх-астаах ынахтар бөөлүтүлэрэ хааччыһаллар.

Синмогга: маньчжурск. Х. М. Ядринская.

Т. Кардашевской фотота.

Ханаалга
үлэни билсин

Муус устар 13 күнүгөр оройуон баһылыга Н. С. Сивцев уонна кинини бастаан салайааччы Т. В. Попов Чурапчы—Таатта ханааһын тутууну көрө оройуон кинини салайааччыларынын тахса сырыттылар, тугу өсөрүүххэ собуун мизэстэтигэр быһаарыстылар. Оһио хайны үлэлэрин толорор биригэйдэ алаастар билиилэригэр ордон хаалбыт буюулары ситэри ыраастырылар. Аан-Тумуһахтаах — Липпэлээх икки ардыларынаагы ханааһы сотору кэминэк өсөрүүгүр, сетевой участан (начальник Кардашевский) айан суолун туоруур элентрониканы табыгастааһын көрөн кытарарыгар, «Агропромстрой» МПМК-та (Н. Н. Попов) тирэх буюулар маһынан хааччыларыгар, суол участанга (В. Н. Ефграфов) ууну трассаны оһуку туораттар турбалары, атын да матырыһааллары мизэстэтигэр адалтарарыгар, «Якутводмелирация» халбобук ПМК-та (Г. Н. Мишкин) халаан ууга киирэр дээр Таатта үрөдүн быһатын ситэртэригэр, суолу тутар өрөмүөнүүр хозрасчетнай участан (П. М. Наумов) Липпэлээх эргэ быһатын өрөмүөнүүрүгэр, үрдүтэригэр, кутуртэригэр, уһатарыгар уонна тагардыатын булгунньахыттан Ырыа Тумуска дээрн быһаты астарарыгар сүбөлөстүлөр, сөннөстүлөр.

Уу таһыма үрдүкүтүгүнө
эт-үүт комбинацияны эргэ-
тергөттөрүлүштү апар кут-
тала үсөкчөн сөп Онуоха-
эмиэ туһаниммах дь-аһал-
лар ыһааһыһхтарыи. Наа-
38.

проникнутан оту тизингә үс-«КамАЗ» автомашина-барда. Ошон 24 тонна от калды.

«Чурагчы» сонхозна
оту гүйннэгэ дуогабар
аһара тодоруулгана. Бу
хайрарыгтыба тэрэһинин
ыһада, ырдангтар, сү
рунзэн, Нуотараттан тас
тардылар. Бу нэлин Хон
тодо отделигтылар аз
дыртыган бүтэһик рэйс
олонхулуога.

Редангунг пресс-квинз

олохтууха. Барь дэвдүс
мнэлалаахыг биллэр.
Минийгс сэгнэтийн үй-
нар мнэлтхэх хэлэйн-
тэйг (аара биллэр).
Оюу бу дымала сүлхүүр
тууригс күүү холбоур
сөн Ханна да үчүтэй бур-
дук базата суох. Арел-
вий беригээдэлэр бэйлэ-
рин куустэринэн туттал
дара тус бэйлэрин сэт-
дээр эр кыналбаларын
быйларар. Холобур, Г. М.
Митаров зөөнот-арендара
үлэлдэвгитэн ылсан базат-
ын бэйтийн күүүрүн кэ-
нэтэн сатыр. Ол күү-

дун, 250 тонна уйуктаах сарай үрдүн шиферинэн бүрүүдэ, муостатын бетоннаата Атын капиталнай бырайыактаах тутууга аралдьыйар кыахтара суох. Быһата, бүрдүтү үүннэрини политика быһахтыһан турда да, сыйыан эмпи онуун тосту уларытара наада. Бүрдүн үүнүүтүнэн дьарыктанар зверолары сайданарыга оройуонга биэр кэллим хайысха, эмпи онуун анал дыһаңлар быһаһынара бигэргээнэр наада. Онто суох сайдыбаккын, сир өлбөккүн.

Н. ЧИТИНАРОВ,
совхоз кылабынай
астроном.

„ҮҮНҮҮ-92“

Сорук — ыһыы
ин кэнэтии

тншр. Үс-түөрт сыллаа-
ыта «Көрдүгөн» бааһы-
матын өрмүсүннүүр-тех-
ническэй предпрятие сир-
е отделе астаран онор-
бута. Бу 122 гектардаах
бааһынабыт күрүөтүн ик-
ки сыллаабыта эрэ тутан
бүтөрбүтэ. Ити курдук үлэ
сидаланнабына да иини-үс
сыла суох бүппэт. Онон
быйрайыата да, былана да
суохха каталарбит да
суох. Билигин сир оҥоруу-
та, мелиорация бүтүннүү
сана тэрилдибит капитал-
най тутуу управлениеты
гар киниимир буолла. Үл-
харчы эмиза онон аргыйар.
Быһата, эргитчн аны бу
сана управлениены кө-
рүүхтүт. Кыра-кыратын да
буоллар, эбии бааһыналар
сир оҥостон ыстахха ары
инниквибит көрүүсүзүт.
Холобур, ити 250 гектар
бааһынабытын биэр 260
гектарга тнрдэр баҕа-
лаахтыт.

Ыйыгыга сизгэлээхпит, хаачыстыбата оннук кутарана суох. Манна эми үлэлэстибит, 1990 сылга Покровскаядаагы ОПХ-тан

20-ча тонна эбиз, дьэһимээн сизмэтин абалынан бытырыыга ыһыммыһыт. 1991 сылга кууһаана суох үүнүү ыллыллыбыта. Ойно астаһан быйыл Мырылаттан уонна Болутуртан 20 тонна сазиминэй «За-ре» суордун сизмэтин ыллыбыт. Намтан «Якутянка» сизмэтин абалынны- быт. Эбизэлит, дьэһимээн- нит тахсыта туһааннаа- дынан 96—98 уонна 86—87 бырыһыан. Сазимин- нэй лабораторияда сана- анализы ыһтыбыт. Он- тукабыт хайаһар. Соххо- 170 тонна бурдугу слэ- мэвэ аһан суруму тут- тан Кирэһигэ уонна Арылларххэ 36 тоннаттан биэрдибит. Байэбит 130-ча тонна сизмэни ыһынах- пыт. Итинэн 80 тонната- нникс ыраастанытын бар- да. Дьэһимээнтэн Субу- руускай аатынан совхозка 16 уонна Карл Маркс аа- тынан совхозка 5 тонна- на биэрдибит.

Еурпы сәделениеләр, биритәдәмәр синиләс күөх массатын тһһһһахта.

Огу бүхэнтэй сангатай тэрилтийн, сана хайрхаламын дугомениоративны агуулагд ахыага, Колдэйн аллах сүүлэх оту үүнэрлэж, сир оогрууна, курууагдэж, уонна сүүлэхэйн кэлишк дээрлэж, Салаагчтын бу үлэс оогрууна В. Н. Давыдов агуу агуу.

Техника-туруга кулаба-на суох. Бу өртүгөн сов-хоз үтүлэстэ. Урун-ку сымананан 15-тин тый, солк икки «Енисей» комбайны атыл-даһан биэрдэ. Ити өсө сымачатын түйлөрүн ылла. Эсепчелар билигин, сизмэ ыраастааһыннан сэрэ, тех-ника өрөмүгүн сабалла-тылар.

Байдал баривчирхалд нэгжүрдүн ийн нигр салвэ-
һинэйн 10-15 гектарга
мншан корүөхпүт. Манш
бир ашлгзөхлин: мнэ-
линсэ болпуруоһун оро-
дуонга мнннннн бхлаар
ордук буолсу уонна огу-
мнэстэтин табан, барыба-
тын хайччлар нүрдүк

«Чурапчы» совхоз, киндчилер уонна арыылаахтар араасан, бидигин Түөһүн, Бөрөнн, Уһун Куөлү уонна Улахан Куөлү арэ тутан хаалла. Балартан ыһыы сүннүһүн Уһун Куөлүгэ уонна Дьодус кинигэ Түөһүгэ ытыыллыыда.

Оройуон администрациятын байылыгын - сир реформатын ытымыга дьаһалгыр олобуран бааһынар, уһааһынан, өгөһуулаах сярдэр үлээһиллilлilтлэр. Ошон совхоз үндүл үүлүүтүн звенота (звеньевой Г. М. Макаров) иһалдыбат, састааба уруксутунан хаалла. Бу звено кэллн иһиллүс сылта үлэ технологиллалтупсарымыа, базаны өгөстүүга албэллн үлээлэлтл. Былырынан тектар иһсэлтан 15-тин центнер бурдук үүлүүтүн ылан оройуонна бастаабыта.

Бааһинага нязарбас. Сохьос уопсайа 430-а гектар бааһына сүрдээбиттэн 250 гүтэр арэ туорахтаах пултура ыһыллар. Оттоон аңардаа киһи сир бурдугун ыһарга 1995 сылга дээрэ аһарта 160 гектар бааһына ланнахтаах дьит.

Бялһынзаны сага опос-
тууга былан суога атак-

